

RAZVOJNE NORME

Tamara Masal

VAŽNO JE DA ZNATE!

**PSIHOMOTORNI RAZVOJ SE ODVIJA POD ODREĐENIM ZAKONITOSTIMA.
KREĆE SE OD GLAVE KA NOGAMA (PRVU MOTORIČKU RADNJU KOJU DETE SAVLADA JESTE STABILNOST GLAVE, A POSLEDNJA JE DA PROHODA).**

OD PROKSIMALNIH KA DISTALNIM DELOVIMA TELA (NPR: POKRETI RUKE SE ODVIJAJU DA DETE PRVE HVATOVE IZVODI NEKOORDINISANIM POKRETIMA IZ ZGLOBA RAMENA, A KASNIJE HVATA PALCEM I KAŽIPRSTOM KROZ FINI PINCETNI HVAT ŠAKE).

UČE SE PROSTE PA SLOŽENE AKTIVNOSTI (PRVO SE NAUČI HVATANJE PA PISANJE, PRVO SE NAUČI HODANJE PA TRČANJE).NEOPHODNO JE DA BEBA PRVO RAZVIJE STABILNOST U ODREDJENOM POLOŽAJU PA MOBILNOST (NAKON ŠTO BEBA USPOSTAVI STABILNOST U POLOŽAJU NA STOMAKU

**POČEĆE DA POSEŽE ZA IGRAČKOM I IGRA SE SA NJOM).
PSIHOMOTORNI RAZVOJ JE ODREĐEN RAZVOJNIM NORMAMA. TO SU PUTOKAZI OKVIRNOG VREMENSKOG RAZVOJA NEKE AKTIVNOSTI.**

DA BI RODITELJI MOGLI DA PRATE RAZVOJ DETETA I PRIMETE ODREDJENA ODSTUPANJA NEOPHODNO JE DA POZNAJU RAZVOJNE NORME I PRAVILA RAZVOJA.

RAZVOJNE NORME

Razvojne norme su PUTOKAZI okvirnog vremenskog javljanja neke aktivnosti.

Sve bebe se razvijaju svojim tempom, što znači da ukoliko se neka aktivnost javi ranije ne znači da je neko dete natprosečno ili ukoliko se javi kasnije da je ispod proseka.

Ove smernice su nam blagodet ! Kada je roditelj upoznat sa okvirnim vremenskim javljanjem aktivnosti može na vreme da reaguje ukoliko primeti neko odstupanje.

Razvojne norme pratimo na osnovu razvojne Minhenske funkcionalne dijagnostike koja nam je vodič na osnovu hiljade testirane dece.

Zbog individualnog rasta i razvoja na svako vremensko javljanje neke aktivnosti možemo imati ekstra dva meseca kašnjenja, bez brige da nešto nije u redu, ali u okviru ta dva meseca moramo sprovoditi vežbe sa detetom i ukoliko se i tada neka aktivnost ne pojavi sprovode se dijagnostičke metode kako bi se utvrdilo zašto je to tako.

PRVI I DRUGI MESEC

BEBA U SVIM POLOŽAJIMA IMA SAVIJENO DRŽANJE TRUPA,RUKU,NOGU KAO U MAMINOM STOMAKU.

NA SVAKI JAČI NADRAŽAJ REAGUJE CELIM TELOM. BEBA JE NESTABILNA U POLOŽAJU NA STOMAKU SVE DO KRAJA DRUGOG MESECA.

U POLOŽAJU NA STOMAKU KARLICA JE ODIGNUTA OD PODLOGE, OSLONAC NA KOLENIMA I OBRAZU.

ŠAKE SU ČVRSTO STEGNUTE, PRISUTAN JE REFLEKS HVATANJA.

TREĆI MESEC

USPOSTAVLJENA JE STABILNOST GLAVE.

OKREĆE GLAVU NA OBE STRANE.

USPOSTAVLJA KONTAKT OČIMA.

PRATI IGRAČKU.

OKREĆE GLAVU KA ZVUKU.

PROVODI DUŽE VREMENA NA STOMAKU,KARLICA POTPUNO SPUSTENA NA PODLOGU.

POPUSTIO JE REFLEKS HVATANJA, BEBA OTVARA ŠAKE. PREPLIĆE PRSTIĆE I HVATA GARDEROBU.

DOVODI RUKE U SREDNJU LINIJU TELA I HVATA ZVEČKU.

PRUŽA RUKE UVIS, HVATA IGRAČKU,STAVLJA JE U USTA.

PODIŽE NOGE GORE, OKREĆE SE DO BOKA TAKO ŠTO SE CELA ZAROLA SA RUKAMA I NOGAMA ISPRED TELA, NEKE BEBE SE OKRENU I NA STOMAK U OVOM PERIOD.

U POLOŽAJU NA STOMAKU ODRŽAVA RAVNOTEŽU,OSLANJA SE NA PODLAKTICE I PODIŽE GLAVU ZA 90 STEPENI.

POČINJE GLASNO DA SE SMEJE

ČETVRTI MESEC

PETI MESEC

U POLOŽAJU NA STOMAKU PODIŽE ISTOVREMENO NOGE I RUKE, BEBA “PLIVA”.

POČINJE DA SE KREĆE OKO SVOJE OSE.

NA LEĐIMA SVE VIŠE PODIŽE NOGE I POKUŠAVA DA STAVI STOPALA U USTA.

UVEŽBAVA SEDEĆI POLOŽAJ U HORIZONTALNOJ RAVNI BEZ OPTEREĆENJA KIČME.

PRVE VOLJNE ROTACIJE PRI ČEMU TELO NIJE U “BLOKU”, GORNJA RUKA I NOGA TEŽE PREKO SREDNJE LNIJE KA DRUGOJ.

UOČAVAJU SE PRVI POKRETI KOSIH TRBUŠNIH MIŠIĆA.

ŠESTI MESEC

U POLOŽAJU NA STOMAKU BEBA USVAJA OSLONAC RUKA-KARLICA.

OSLANJA SE NA OTVORENE ŠAKE PRI ČEMU SU LAKTOVI POTPUNO OPRUŽENI.

U POLOŽAJU NA LEĐIMA SE IGRA SA STOPALIMA I STAVLJA IH U USTA.

OKRETI SA LEĐA NA STOMAK SU U POTPUNOSTI USVOJENI NA OBE STRANE.

POKUŠAJI OKRETANJA SA STOMAKA NA LEĐA.

U BOČNOM POLOŽAJU PODIŽE GLAVU, DOK DONJA STRANA TELA DAJE OSLONAC.

SEDMI MESEC

U POLOŽAJU NA STOMAKU BEBA JE U POTPUNOSTI UVEŽBALA OSLONAC I RAVNOTEŽU U POLOŽAJU PRILIKOM OSLONCA NA ŠAKE SA ISPRUŽENIM LAKTOVIMA.

USLED POMERANJA TEŽISTA TELA BEBA SADA MOŽE DA ZAUZME ČETVORONOŽNI POLOŽAJ NA KRATKO, KLATI SE NAPRED-NAZAD.

OKRETANJE SA PODJEDNAKO USAVRŠENO NA OBE STRANE.

IGRA SE U POLOŽAJU NA BOKU, UZ POMOĆ RODITELJA IZ OVOG POLOŽAJA MOŽE DOĆI U SEDEĆI POLOŽAJ.

UVEŽBAVA ZAŠTITNE REAKCIJE ODBRANE OD PADA.

KADA BEBU IZ SEDEĆEG POLOŽAJA GURNETE NAPRED OČEKUJEMO DA SE DOČEKA NA ŠAKE.

OSMI MESEC

BEBA SE SAMOSTALNO DOVODI U SEDEĆI POLOŽAJ PREKO BOKA ILI IZ ČETVORONOŽNOG POLOŽAJA.

BEBA ODRŽAVA SEDEĆI POLOŽAJ.

PRILIKOM GUBLJENJA RAVNOTEŽE PUT NAPRED ILI SA STRANE USPEVA DA SE DOČEKA NA ŠAKE, A POTOM VRATI U PRVOBITNI POLOŽAJ.

POKRETI PUZANJA.

DEVETI MESEC

IGRA SE U SEDEĆEM POLOŽAJU, MOŽE DUGO DA GA ODRŽI.

VEOMA LAKO PRELAZI IZ SEDEĆEG POLOŽAJA U ČETVORONOŽNI I OBRNUTO.

PUZI DUŽE I STIŽE DO ŽELJENIH MESTA. UZ NAMESTAJ POČINJE DA SE PODIŽE NA KOLENA SNAGOM RUKU,ZAUZIMA VISOKOKLEČEĆI POLOŽAJ.

POKUŠAVA DA ISKORAČI KAKO BI USTALO.

DESETI MESEC

PUZI I PRELAZI PREPREKE, PUZEĆI IDE UZ I NIZ STEPENICE.

USTAJE UZ NAMESTAJ PRIDRŽAVAJUĆI SE ZA OBE RUKE, STOJI I IGRA SE.
PRI SPUŠTANJU PADA NA GUZU.

UVEŽBAVA ZADNJE PROTEKTIVNE REAKCJE ODBRANE OD PADA.
BOČNO HODA UZ NAMEŠTAJ.

JEDANAESTI MESEC

HODA BOČNO UZ NAMEŠTAJ, UZ PRIDRŽAVANJE JEDNOM PRELAZI SA JEDNOG DELA NA DRUGI DEO NAMEŠTAJA.

UZ NAMEŠTAJ SE SPUŠTA U ČUČANJ. HODA NA KOLENIMA (TRUP USPRAVAN).

ŽELI DA HODA I TRAŽI PODRŠKU OD RODITELJA.
HODA UZ GURALICU.

DVANAESTI MESEC

STOJI SAMOSTALNO U SLOBODNOM PROSTORU.

MOŽE DA SE SPUSTI U ČUČANJ I PONOVO USTANE.

PRVI SAMOSTALNI KORACI.